

HAAGA-HELIAN OPISKELIJAKUNTA HELGA

STRATEGIA

2016-2018

[12.10.2015]

Sisällysluettelo

VISIO 2018	3
MIKSI OPISKELIJAKUNTA TARVITSEE STRATEGIAN?	3
STRATEGIAN RAKENTAMINEN	3
Strategiaryhmä	4
STRATEGIAKAUSI 2016–2018	4
Strateginen hierarkia:	5
Opiskelijakunnan strategiakauden tavoitteet ja toimenpiteet tiivistettynä.	5
OPISKELIJAKUNTA TÄNÄÄN	6
OPISKELIJAKUNTA HUOMENNA	7
Toiminnan ytimen tavoittaminen	7
Informaatiotsunami	7
Mutusta tutkittuun tietoon, talon sisältä osaksi yhteiskuntaa	8
Edunvalvonnan kehittyminen	8
Määrä ei korvaa laatua - luottamustoimijoiden renessanssi?	8
Korkeakoulujärjestelmän rakenteellinen kehittäminen	9
Taloudellisia vaikeuksia - ja korvaavia rahoituslähteitä	9
STRATEGISET AIHEET JA VALINNAT	10
Strateginen aihe: Edunvalvonnan vahvistaminen	10
Strateginen aihe: Yhteisön laajentaminen	11
Strateginen aihe: Arvon lisääminen toimijoille	11
Strateginen aihe: Organisaation kehittäminen	13
Strateginen aihe: Digitalisaation eteneminen	13
Strateginen aihe: Palveluiden tehostaminen	14
LOPPUSANAT	15

VISIO 2018

HELGA - Yksilön turvana, yhteisönä opiskelijalle.

Vision ytimessä on ajatus opiskelijakunnasta edunvalvojana. Painopisteenä edunvalvonnan korostaminen ja kehittäminen tarkoittaa uskottavan aseman saavuttamista niin korkeakoulun sisällä kuin laajemminkin korkeakoulukentällä ja yhteiskunnassa. HELGA on opiskelijan turva.

Vision toinen painotus koskee yhteisöä. Opiskelijakunnasta halutaan muodostaa aito, avoin ja houkutteleva yhteisö kaikille Haaga-Helian eri opiskelijajärjestöille ja yhteisöille. HELGA muodostaa perheen korkeakoulun sisällä.

MIKSI OPISKELIJAKUNTA TARVITSEE STRATEGIAN?

Opiskelijoiden johtama lakisääteinen toimielin, opiskelijakunta, on herkästi virran vietävänä. Toimijoiden jatkuva vaihtuvuus ja toimikausien lyhyt kesto muuttavat opiskelijakunnan toiminnan painopisteitä pahimmillaan useita kertoja vuodessa. Muuttuvassa ympäristössä pitkäkestoinen ja järjestelmällinen vaikuttamistyö ja edunvalvonta sekä opiskelijoille suunnatut laadukkaat palvelut on haasteellista toteuttaa ammattimaisesti.

Strategia on kuin laivan peräsin: se ohjaa opiskelijakuntaa kohti yhdessä asetettuja, strategisia päämääriä. Strategian avulla opiskelijakunnan suunnan määrittelevät poliittisesti valitut päättäjät eivätkä yksittäisten toimijoiden näkemykset tai surkeiden sattumien sarjat.

STRATEGIAN RAKENTAMINEN

HELGAN strategian päivittäminen käynnistettiin toimintasuunnitelman mukaisesti vuoden 2014 syyslukukaudella, mutta pian huomattiin, ettei yksinkertainen strategian päivitys riitä. Valtaosa edellisellä strategiakaudella asetetuista palveluihin liittyvistä tavoitteista saavutettiin. Toisaalta uusia ja perustavanlaatuisia mahdollisuuksia, heikkouksia ja uhkia hahmottui muun muassa edunvalvonnassa, johtamisessa ja organisaatiokulttuurissa.

Muuttuneeseen tilanteeseen vastatakseen vuoden 2014 hallitus päätti lykätä strategian päivittämistä ja esittää edustajistolle kokonaan uuden strategian laatimista ulkopuolisten asiantuntijoiden avustuksella vuoden 2015 aikana. Strategian uudelleen laatimista tuki myös uudistunut ammattikorkeakoululaki ja Haaga-Helia ammattikorkeakoulun vuoden 2015 keväälle ajoittunut strategian päivitys. Strategiakausi haluttiin asettaa korkeakoulun kanssa samaan rytmiin.

Vuoden 2015 alussa aloitettiin strategian uudistaminen muodostamalla strategiaryhmä, jota valmentamaan palkattiin Petri Toikkanen. Lisäksi muodostettiin edustajistoryhmien jäsenistä ohjausryhmä, jolle annettiin mahdollisuus kommentoida työn etenemistä ja tuloksia prosessin aikana. Strategiatyötä tehtiin käsi kädessä opiskelijakunnan laatujärjestelmän

luomisen ja prosessiorganisaatioon siirtymisen kanssa. Niitä valmistelemaan muodostettiin oma työryhmä, jonka valmentajaksi palkattiin Miika Toivanen.

Strategiaryhmän toiminta

- Aku Aarva, pääsihteeri
- Juuli Blanc, edunvalvonta
- Salla Pietiläinen, hallituksen varapuheenjohtaja (PJ)
- Henri Kärkinen, edustajiston puheenjohtaja
- Max Laihonen, viestintä, myynti ja markkinointi

Strategiatyö aloitettiin toimistoevakossa 22.–23.1.2015 johon osallistuivat myös valmentajat Petri Toikkanen ja Miika Toivanen. Evakossa paneuduttiin erityisesti organisaatiokulttuuriin, johtamiseen ja prosesseihin. Työn alkuvaiheessa käytiin läpi strategiatyön perusteita ja toteutettiin kysely avaintoimijoille, jonka tulosten pohjalta luotiin nykytila-analyysi ja tunnistettiin merkittävimmät heikkoudet.

Seuraavassa koko toimiston strategiapäivässä hahmoteltiin tulevaisuuden skenaarioita ajankohtaisten ilmiöiden ja niiden vaikutusten kautta. Ilmiöihin liittyen tunnistettiin 113 vaikutusta, jotka pisteytettiin arvioidun todennäköisyyden ja merkityksen pohjalta. Työtä jatkettiin harjoitusten ja Skype-palaverien avulla pitkin kevättä.

Tulevaisuuden skenaarioiden lisäksi tehtiin sisäinen arviointi opiskelijakunnan prosessin suorituskyvystä ja toteutettiin kysely hallitukselle, työntekijöille ja edustajistolle. Edunvalvonnan ja palveluiden rooli ja painotus nousivat vahvasti keskustelun keskiöön.

Kevään työn tuloksena strategiaryhmä muodosti "HELGAN unelmat ja valinnat" -dokumentin (liite 1). Se on strateginen toimintasuunnitelma, joka on muodostettu nykytila-analyysin ja tulevaisuuden skenaarioiden pohjalta, ja jonka avulla opiskelijakunnan on mahdollista saavuttaa strategiaan määritellyt tavoitteet.

Syyslukukaudella 2015 strategiaryhmä muodosti työn pohjalta opiskelijakunnalle uuden vision, puhtaaksikirjoitti strategian ja kokoontui viimeiseen strategiakokoukseen 4.9.2015.

STRATEGIAKAUSI 2016–2018

Opiskelijakunnan strategia ei sisällä kaikkea toimintaa tai huomioi kaikkia muuttujia matkan varrella. Strategian keskeisiksi päämääriksi on asetettu edunvalvonnan korostaminen ja yhteisön laajentaminen.

Edunvalvonta käsittää kaiken opiskelijakunnan edunvalvontatyön korkeakoulun sisältä aina Euroopan tasolle, mutta painottuu tässä strategiassa organisaation toimintavalmiuksien ja -tapojen kehittämiseen. Yhteisön laajentaminen on selkeämmin korkeakoulun sisälle rajoittuva päämäärä.

Strategiassa mainittujen päämäärien lisäksi opiskelijakunta ylläpitää ja kehittää suhteita niin omaan kuin muihin korkeakouluihin ja niiden opiskelija- ja ylioppilaskuntiin ja harjoittaa yhteistyötä ja -toimintaa muun muassa työelämän ja ammattiyhdistysliikkeiden edustajien kanssa. Strategia painottuu sisäiseen toimintaan, koska strategiaryhmä näki sen tarpeelliseksi toimintaedellytysten parantamiseksi.

Strateginen hierarkia

Strateginen taso – 2016-2018

Strategisella tasolla tarkoitetaan kolmelle vuodelle ajoittuvaa strategiaa, jonka päämääränä on vision realisoituminen. Strategian päämäärät saavutetaan jalkauttamalla strategisessa toimintasuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet.

Operatiivinen (taktinen) taso – Vuositaso

Vuositasolla tarkoitetaan strategisen toimintasuunnitelman yhden vuoden toimenpiteiden sekä edustajiston hyväksymien toimintasuunnitelman ja talousarvion toteuttamisesta. Näitä tarkennetaan hallituksen laatimassa operatiivisessa toimintasuunnitelmassa.

Tekninen taso – kuukausi/viikko/päivä/yksittäinen tehtävä

Teknistä tasoa tukee ja määrittää opiskelijakunnan laatujärjestelmä, jonka yhteydessä kuvataan toteutettavat prosessit ja projektit. Lisäksi opiskelijakunnan säännöt, ohjeet ja muut ohjaavat dokumentit määrittelevät vastuita, oikeuksia ja velvollisuuksia toimintaan liittyen.

Opiskelijakunnan strategiakauden tavoitteet ja toimenpiteet tiivistettynä.

- *Edunvalvonta nostetaan kolmessa vuodessa opiskelijakunnan tärkeimmäksi toiminta-alueeksi. Edunvalvonnan resursseja parannetaan selvästi: edunvalvontatehtävissä toimivat puolet hallituksessa ja yksi kokoaikainen työntekijä. Tutkitun tiedon määrää lisätään selvästi sekä tekemällä omaa tutkimusta että ostamalla tietoa.*
- *Opiskelijakunta muodostuu aidoksi yhteisöksi kaikille haaga-helialaisille opiskelijoille ja yhdistyksille. Opiskelijakunta ja opiskelijayhdistykset laativat yhteisen strategiakauden pituisen suunnitelman, johon määritellään korkeakoulu yhteisön kehittämiseksi toimenpiteitä ja tavoitteita. Opiskelijakunta järjestää kaikille Haaga-Helian opiskelijajärjestöille toimikauden alkuun sijoittuvan yhteisen verkostoitumis- ja koulutusevakan. Luottamustoimijoiden rekrytointia ja edustajistovaaleja varten laaditaan yksityiskohtainen markkinointisuunnitelma ja toimintaa tehdään merkittävästi avoimemmaksi tiedotuksen kautta.*
- *Luottamustoiminnan arvoa toimijoille korostetaan vetovoimaisuuden varmistamiseksi. Oppiminen nostetaan toiminnan keskiöön kehittämällä kaikki luottamustoimijat kattava perehdytysjärjestelmä ja laatimalla hallituksen jäsenille ja edustajiston puheenjohtajistolle henkilökohtaiset mentorointisuunnitelmat toimikausien ajaksi. Käynnistetään kaikille avoin*

opintojakso yhteiskunnallisesta aktiivisuudesta ja opiskelija-aktiivina toimimisesta Haaga-Heliassa.

- Opiskelijakunnan hallintoa kehitetään luomalla selkeä johtamisjärjestelmä, joka määrittelee hallituksen, henkilöstön ja edustajiston roolit ja vastuut. Opiskelijakunnan hallituksen kokoa kasvatetaan yhdellä luottamustoimijalla ja pääsihteerin toimenkuva muutetaan toiminnanjohtajaksi. Toiminnanjohtajan tehtäväkuvaan sisällytetään aiempaa laajemmat velvollisuudet mentoroinnin, koulutusten ja arkijohtamisen toteuttamisesta. Opiskelijakunnan työyhteisöstä muodostetaan tiimejä, joiden vastuulla on projektien ja prosessien toteutus.*
- Digitalisaatio valjastetaan hyödyttämään opiskelijakuntaa. Strategiakauden päättyessä kaikki opiskelijakunnan jäsenpalvelut ovat saatavilla sähköisesti oman verkkokaupan kautta. Luottamustoimijoille rakennetaan sähköinen työnseurantajärjestelmä ja kaikkiin kokouksiin luodaan sähköinen osallistumismahdollisuus.*
- Palveluja kehitetään asiakkaiden odotusten ja kokemusten pohjalta, palautteeseen ja tutkittuun tietoon perustuen. Opiskelijakunta tarjoaa projekti-, kurssi- ja opinnäytetöitä sekä työharjoittelupaikkoja opiskelijoille osana palvelutuotantoaan. Osa palveluista, kuten liikuntapalvelut, on ulkoistettu kolmannen osapuolen toteutettavaksi.*

OPISKELIJAKUNTA TÄNÄÄN

HELGAN haasteet vuonna 2015 kiteytyvät selkeästi kolmeen kokonaisuuteen: edunvalvontaan, johtamiseen ja organisaatiokulttuuriin.

Opiskelijakunnan edunvalvonnan prosessit ovat selvästi vähemmän hioutuneet kuin palveluprosessit, koska palvelut olivat edellisen strategiakauden todellinen pääpainopiste. HELGA on organisaationa palvelutuotantokeskeinen ja edunvalvonta on lähinnä ärsykkeisiin reagoimista. Tällä on merkittävä vaikutus opiskelijakunnan kykyyn tehdä kattavaa ja ennakoivaa edunvalvontaa ja vaikuttamistyötä voimassa olevien poliittisten ohjelmien puitteissa.

Opiskelijakunnan johtamiskulttuuria voi kuvata vertaisjohtajuudeksi. Ulkopuoliselle voi jäädä hyvin epäselväksi, minkälaiset (jos minkäänlaiset) hierarkiat vallitsevat opiskelijakunnassa ja ketkä ovat määräävässä asemassa. Tämä koskee sekä luottamustoimijoita että työntekijöitä. Kyseinen malli omaa hyviä puolia, mutta sisältää myös ilmeisiä heikkouksia muun muassa päätöksentekokykyyn ja -nopeuteen liittyen.

Organisaatiokulttuuri laajemmin sisältää sekä hyviä että huonoja elementtejä. Opiskelijakunnan työyhteisön, eli hallituksen, työntekijöiden ja edustajiston puheenjohtajiston sitoutumisen aste ja henki on hyvällä tasolla. Toisaalta etäisyys sen ja opiskelijakunnan jäsenten, jopa edustajiston välillä on pitkä. Lisäksi kyky käsitellä sisäisiä ristiriitoja on johtamisjärjestelmän puutteiden takia heikko. Tällä on merkittävää vaikutusta opiskelijakunnan vetovoimaisuuteen ja kykyyn käydä vuoropuhelua jäsenistön ja aktiivien, kuten tutorien kanssa.

On epäselvää, miten opiskelijakunta palkitsee ja motivoi toimijoitaan ja millä työkaluilla erityisesti luottamustoimijat saavat vastinetta opiskelijakuntaan sijoittamalleen ajalle. Tiivistetysti voidaan sanoa, että opiskelijakunnan “arvo toimijoille” -käsite eli yhteisön vastine toimijoiden panokselle, kaipaa selkeästi kirkastamista.

OPISKELIJAKUNTA HUOMENNA

Opiskelijakunnan tulevaisuuteen vaikuttavat lukemattomat seikat, mutta tähän strategiadokumenttiin kirjattiin ylös strategian laatijoiden hahmottavat merkityksellisimmät tulevaisuusteemat.

Toiminnan ytimen tavoittaminen

Opiskelijakunnan toiminnan ydin ovat opiskelijat. Kyseessä ei kuitenkaan ole homogeeninen joukko kasvotonta massaa, vaan yksilöistä ja ryhmistä koostuva mosaiikki, jolla on erilaisia tarpeita ja vaatimuksia. Kansainvälistyminen, vapaa-ajanviettotapojen muutokset ja taantuma vaikuttavat eri opiskelijoihin eri tavalla, ja opiskelijakunnan on kyettävä huomioimaan tämä toiminnassaan. Esimerkiksi alkoholinkulutuksen väheneminen vaikuttaa suoraan opiskelijakunnan tapahtumaportfolion arvoon, mikäli tapahtumia ei kyetä kehittämään kulttuurinmuutoksen kanssa rinta rinnan.

Toiminnan ytimen tavoittamiseksi avainasemaan nousee yhteistyö aine- ja paikallisyhdistysten sekä opiskelualoille oleellisten ammattiyhdistysten kanssa. Liiketalouspainotteisen ammattikorkeakoulun opiskelijakuntana korkeakoulun partnerien ja muiden yritysten kanssa tehtävän yhteistyön arvo korostuu jatkossa nykyistä enemmän.

Mahdollinen kuluttajakäyttäytymisen muutos kohti valikoivampaa asiakkuutta saattaa vaikuttaa myös opiskelijakunnan tapaan myydä jäsenyyttä tuotteena opiskelijoille. Käytännössä tämä voi näyttäytyä nykyisen jäsenyyden pilkkoutumisena erilaisiin perusmaksu+palvelupaketti -ratkaisuihin, kuten jäsenyys+bilepassi tai jäsenyys+liikuntapassi -yhdistelmiin. Tällä on vaikutusta opiskelijakunnan taloushallintoon ja -suunnitteluun, omistajanohjaukseen ja eri asiakassegmenttien tunnistamiseen.

Informaatiotsunami

Viestintäkanavat muuttuvat jatkuvasti ja sosiaalinen media ottaa entistä enemmän valtaa perinteiseltä medialta. Myös sosiaalisen median puolella tapahtuu muutoksia, kun muutamien suurien palveluntuottajien valtakausi on päättymässä. Vaikka massaviestinnän voluumi kasvaa jatkuvasti, sen teho heikentyy sosiaalisen median fragmentoitua. Tämä johtaa pahimmillaan opiskelijakunnan viestin hukkumiseen informaatiotulvassa.

Mikäli opiskelijakunnan käyttämien viestintäkanavien teho laskee odotetusti, joutuu opiskelijakunta panostamaan nykyistä merkittävästi enemmän viestintään. Tämä voi tapahtua

esimerkiksi kohdentamalla viestit eri opiskelijasegmenteille ja korostamalla toiminnassa henkilökohtaista kohtaamista.

Mutusta tutkittuun tietoon, talon sisältä osaksi yhteiskuntaa

Toimiakseen uskottavasti paikallisella ja valtakunnallisella tasolla, HELGAN on omaksuttava asiantuntijan rooli. Tulevaisuudessa opiskelijakunnan edunvalvonta ei voi perustua mutu-tietoon vaan todellisiin, mitattaviin ja todennettaviin faktoihin. Toisin sanoen, opiskelijakunnan tilaaman tai tuottaman tiedon merkitys vaikuttamistoiminnassa kasvaa merkittävästi.

Myös tutkittuun tietoon nojatesa opiskelijakunnan on huomioitava opiskelijoiden heterogeenisyys. Massan sisältä on tunnistettava erilaisia ryhmiä (perheelliset, kv-opiskelijat jne.) ja tuotettava heitä koskevaa yksityiskohtaista dataa. Datan louhiminen ja erilaiset luottamukselliset tietolähteet muuttuvat nykyistä tärkeämmiksi informaatiomäärän kasvaessa.

Edunvalvonnan kehittyminen

Opiskelijakunnan edunvalvonnan asiantuntijuuden kehittäminen ja tutkitun tiedon käyttäminen laajemmin vaikuttamistyössä vaativat aikaa, rahaa ja osaamista tai yhteistyökumppaneita. Mikäli edunvalvontaa halutaan kehittää, opiskelijakunnan oman tieto- ja taitotason täytyy kasvaa ja opiskelijoiden tahtotila täytyy tuntea: mihin otetaan kantaa ja mitkä asiat jätetään rauhaan?

Opiskelijoiden maailmankuva ei rajoitu ainoastaan korkeakouluun ja siihen liittyviin yksityiskohtiin. Tulevaisuudessa opiskelijakunnan edunvalvonnan painopisteet laajenevat korkeakouluun vaikuttamisesta kuntapolitiikkaan ja yleiseen yhteiskunnalliseen vuoropuheluun asioista, jotka opiskelijat mieltävät tärkeiksi. Myös opiskelijoiden henkilökohtainen urakehitys ja työelämäyhteys nousevat aiempaa merkittävämpään rooliin.

Toisaalta laajempi vaikutustyö ja vuoropuhelu voivat johtaa opiskelijoiden vieraantumiseen opiskelijakunnasta. Erityisesti henkilökohtaiseen moraaliin liittyvät yhteiskunnalliset kysymykset tai kuumat poliittiset keskustelunaiheet voivat jakaa myös opiskelijat useamman mielipiteen taakse. Tällaisessa tilanteessa opiskelijakunnan kannan muodostaminen voi olla vaikeaa.

Määrä ei korvaa laatua - luottamustoimijoiden renessanssi?

Opiskelijakunnan toiminnasta vastaavien luottamustoimijoiden määrä ei koskaan ole ollut liian suuri. Oli kyse sitten hallitukseen, edustajistoon tai tutoriksi pyrkivistä opiskelijoista, aina on käyttöä useammalle ehdokkaalle. Merkit viittaavat kuitenkin siihen, että tulevaisuudessa kiinnostuneiden aktiivien määrä ei automaattisesti kasva vaan voi päinvastoin jopa vähentyä.

Opiskelijoiden elämä ei edes kouluaikana pyöri ainoastaan koulun ympärillä vaan yhä suurempi rooli on varattu työlle ja harrastuksille. Kaventuneet tulevaisuuden näkymät ja yhä laajeneva minä-keskeinen kulttuuri ajavat kaikki vapaaehtoisorganisaatiot ahtaalle, elleivät ne pidä vetovoimaisuudestaan huolta. Kyse ei ole kiinnostuksen puutteesta vaan kasvaneesta harkinnasta

ja tarkemmasta ajankäytöstä. Mikäli opiskelijakunta kykenee tarjoamaan sijoitetulle ajalle tarpeeksi vastinetta, voi luottamustoimijoiden rekrytointi ehdokkaiden määrän laskusta huolimatta tuottaa parempia tuloksia, jos sitoutumisaste kasvaa.

Myös työskentelytapojen on muututtava olosuhteiden muuttuessa. Opiskelijoilla on opiskelun lisäksi suuri määrä velvollisuuksia, joiden hoitaminen voi estää jatkuvan fyysisen läsnäolon toimistolla. Tähän tarpeeseen ratkaisun avaimet tarjoaa kehittyvä teknologia, jonka avulla päästään toimistoaikoihin sidotusta työskentelystä joustavaan työtapaan. Ryhmätyöskentely tarvitsee uusia muotoja, joita tarjoavat esimerkiksi sähköiset verkkoalustat ja projektityökalut.

Korkeakoulujärjestelmän rakenteellinen kehittäminen

Mikäli duaalimalli puretaan, muuttuu koko suomalainen korkeakoulukenttä perusteellisesti. Vaikka opiskelijakunta näkee korkeakoulutuksen kehittämisen näkökulmasta duaalimallin purkamisen positiivisena kehityssuuntana, saattaa sillä organisaatiosalla olla järjestyttävä vaikutus opiskelijakuntaan. On epäselvää, millaiseen muotoon opiskelijakunnan tai ylioppilaskunnan rooli kirjoitettaisiin, mikäli korkeakoulutusta ja korkeakouluja säätelisi yksi laki.

Tulevaisuudessa siintävät myös vähemmän radikaalit muutokset, kuten yksittäisten korkeakoulujen yhdistämiset ja toimipisteiden lakkautukset, mikäli korkeakoulujärjestelmään valtion toimesta suunnitellut leikkaukset toteutuvat täysimääräisinä.

Kaikella tällä on syvälinen vaikutus korkeakouluidentiteettiin ja opiskelijakunnan rooliin korkeakoulussa. Muutosvastarinta ja luopumisen tuska voi heijastua myös opiskelijakuntaan, mikäli koetaan, ettei opiskelijakunta ole puolustanut tiettyä kampusta tai koulutusalaan tarpeeksi. Toisaalta koko opiskelijakunnan olemassaolo voi olla uhattuna, mikäli korkeakouluja yhdistetään.

Pienemmistä, mutta perustavanlaatuisista muutoksista erityisesti YTHS-palveluiden laajentumisella ammattikorkeakoulujen opiskelijoille olisi laajat vaikutukset opiskelijakunnan työn määrään. Nykyinen laki asettaa YTHS-maksun keräämisen opiskelijakunnan tehtäväksi. Toisaalta tällä voi olla myös positiivinen vaikutus opiskelijakunnan jäsenmäärään, mikäli YTHS-maksu ja jäsenmaksu voidaan kytkeä järkevästi toisiinsa.

Taloudellisia vaikeuksia - ja korvaavia rahoituslähteitä

Korkeakoulujen rahoitusmallit ovat jatkuvassa turbulenssissa. Leikkausten lisäksi myös kilpailu korkeakoulujen välillä voi muuttaa rahoitusta radikaalisti lyhyellä tähtäimellä. Mikäli Haaga-Helian rahoitusosuus ei kasva tai laskee, täytyy rahoitusta hakea esimerkiksi hankkeiden ja yksityisen sektorin kautta.

Rahoitusvajeen paikkaamiseksi korkeakoulutuksen muuttaminen maksulliseksi osin tai kokonaan on realismin rajoissa oleva vaihtoehto. Mikäli näin käy, sillä voi olla myös vaikutus opiskelijoiden ja opiskelijakunnan suhteeseen: haluavatko opiskelijat maksaa lukukausimaksun lisäksi jäsenmaksun opiskelijakunnalle? Entä voiko jäsenmaksun kytkeä osaksi lukukausimaksua?

Puhtaasti opiskelijakunnan taloutta tarkastellessa on syytä huomioida, että iso osa HELGAN resursseista käytetään tällä hetkellä jäsenhankintaan. Mikäli rahoitusta ei pystytä ylläpitämään nykyisellään, toimintaa on supistettava. Budjettivajetta voidaan yrittää paikata yritys yhteistyöllä ja toimimalla yhteistyössä erityisesti Haaga-Helia ammattikorkeakoulun partnereiden kanssa.

STRATEGISET AIHEET JA VALINNAT

Tulevaisuus on aina sattumien summa, mutta edellä hahmotettuihin muutoksiin ja mahdollisuuksiin on pyrittävä vastaamaan. Tässä strategiassa tehdyt rajaukset tulevaisuuden näkyymiin ovat omalta osaltaan strateginen valinta - kaikkia mahdollisia aiheita ei ole järkevää yrittää kattaa.

Tulevan strategiakauden toiminnan painotukset on rajattu kuuteen laajaan kokonaisuuteen, jotka antavat eväitä muutoksen keskellä kukoistamiseen.

Strategian ytimessä ovat valinnat, jotka määrittelevät tulevan strategiakauden suunnan: mistä luovutaan, mitä kehitetään ja mihin painotetaan? Opiskelijakunnan strategiset valinnat kumpuavat unelmista, joiden taustalta löytyy tahto muuttaa nykytilaa ja tarve reagoida tulevaisuudessa näkyviin muutoksiin. Nämä unelmat saavutetaan valinnoilla, jotka jakautuvat strategiakaudella korkeintaan kolmelle vuodelle.

Tarkempi listaus niin unelmista kuin strategisista valinnoista löytyy tämän dokumentin liitteenä olevasta Opiskelijakunnan unelmat ja valinnat -dokumentista.

Strateginen aihe: Edunvalvonnan vahvistaminen

Opiskelijakunnan edunvalvonnan prosessit ovat kehittymättömät, mutta kehityskelpoiset. On tarpeellista saavuttaa tasapaino edunvalvonnan ja palvelutuotannon välillä ja keskittyä laadukkaaseen, ennakoivaan ja kohdennettuun edunvalvontaan.

Strategiset kysymykset: Miten edunvalvontaa vahvistetaan? Miten edunvalvonnan asiantuntemusta lisätään?

Strategiset valinnat

Opiskelijakunnan edunvalvonnan painoarvoa kaikessa toiminnassa lisätään luomalla sille alusta asti uudet rakenteet ja käytännöt. Erityisesti johtamis- ja viestintätavat vaativat kehitystyötä, joka alkaa laatujärjestelmän käyttöönotolla ja selkeään prosessiorganisaatioon siirtymisellä.

Asiantuntemusta lisätään muun muassa henkilöresursseja kasvattamalla ja omaa sekä tilattua tutkimustietoa laajemmin hyödyntämällä. Olemassa olevia verkostoja laajennetaan ja luottamuksellisia suhteita ylläpidetään ja kehitetään tiedonsaannin varmistamiseksi.

Edunvalvontaan kohdennetaan lisää resursseja kasvattamalla hallituksen kokoa ja järjestelemällä henkilöstön toimenkuvat siten, että opiskelijakunnalla on täysipäiväinen edunvalvonnan

asiantuntija. Korkeakoulun kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään sopimalla kirjallisesti opiskelijaedustajien määrän kasvattamisesta Haaga-Helian eri toimielimissä.

Strateginen aihe: Yhteisön laajentaminen

Opiskelijakunnan yksi merkittävimmistä tehtävistä on toimia Haaga-Helian opiskelijoiden keskuudessa yhdyssiteenä eri yhteisöjen välillä. HELGAN on oltava kaikille avoin ja lähestyttävä, aidosti opiskelijoita edustava organisaatio.

Yhteisön laajentamisessa itseisarvo ei ole toimijoiden määrän lisäämisessä vaan yhteisön rajojen laajentamisessa. Mitä houkuttelevampaa toiminta on ja mitä hyödyllisempää yhteistyö eri opiskelijayhteisöjen välillä on sitä paremmin opiskelijakunta voi toteuttaa ydintehtäviään.

Kun nykyisiltä toimijoilta kysyttiin, mitä HELGAssa tulisi muuttaa, esille nousi tärkeimpien joukossa yhteistyön lisääminen eri opiskelijaryhmien välille.

Strateginen kysymys: Miten synnytetään aktiivisuutta ja luottamusta Haaga-Helian opiskelijayhteisössä?

Strategiset valinnat

Yhteisön laajentuminen vaatii luottamusta ja vastavuoroisuutta. Niiden saavuttamiseksi opiskelijakunnan on toimittava aiempaa avoimemmin niin opiskelijoiden kuin korkeakoulussa toimivien opiskelijayhdistysten suuntaan.

Opiskelijakunnalla ja -yhdistyksillä on risteäviä näkemyksiä korkeakoulun kehittämisestä ja toimijoiden rooleista yhteisössä. Ensimmäinen ratkaiseva askel tähän on määritellä yhdessä kaikkien Haaga-Helian opiskelijajärjestöjen kanssa korkeakoulun ja opiskelijakulttuurin kehittämissuunnitelma strategiakaudelle.

Opiskelijakunta muodostaa yhteistyösopimukset kaikkien paikallisyhdistysten kanssa opiskelijakunnan jäsenpalveluista ja kaikkien opiskelijayhdistysten edustajille järjestetään verkostoitumis- ja koulutusevako toimikausien alussa. Koulutusta, perehdytystä ja apua tarjotaan yhdistyksille opiskelijakunnan toimesta läpi toimikauden.

Luottamustoimijoiden rekrytointia ja edustajistovaaleja varten laaditaan yksityiskohtainen markkinointisuunnitelma ja toimintaa tehdään avoimemmaksi tiedotuksen, päätösluetteloiden ja vuoropuhelun avulla. Opiskelijakunta kehittää erilaisia malleja jäsendemokratian ja avoimuuden lisäämiseksi.

Strateginen aihe: Arvon lisääminen toimijoille

Opiskelijakunta muodostuu opiskelijoista ja sen ytimessä toimivat opiskelija-aktiivit. Organisaatiokulttuuri ja yhteishenki ovat avainasemassa vetovoimaisen ja laajan yhteisön luomiselle.

Kun nykyisiltä toimijoilta kysyttiin, mitä he pitävät luottamustoiminnassa merkityksellisenä, nousi tärkeimpänä esille oppiminen. Koko listauksen näet alta:

1. Oppiminen
2. Verkostot
3. Auttaminen
4. Vaatimustaso
5. Merkityksellisyys
6. Kuuluminen yhteisöön
7. Vaikuttaminen

Selkeästi tärkeimmäksi asiaksi noussut oppiminen on nostettava myös strategisella tasolla toiminnan keskiöön. Arvoa toimijoille voidaan parhaiten lisätä tarjoamalla luottamustoimijoille mahdollisuuksia haastaa itseään ja kehittyä.

Strateginen kysymys: Miten toimijoiden kokemaa arvoa, erityisesti oppimista, lisätään toiminnan kaikissa osissa?

Strategiset valinnat

Opiskelijakunnan osaamista ja luottamustoimijoiden oppimista vahvistetaan erityisesti kattavan ja läpi toimikausien jatkuvan perehdytyksen ja koulutuksen kautta. Perehdytys alkaa vuosittain järjestettävällä kaikki luottamustoimijat kattavalla evakolla ja jatkuu kahden rinnakkaisen polun kautta.

Ensimmäinen polku koskee hallituksen jäseniä ja edustajiston puheenjohtajistoa, joille laaditaan toimikauden alussa henkilökohtaiseen osaamistasoon perustuvat mentorointisuunnitelmat. Lisäksi toimijat osallistuvat opintojaksolle, jonka kautta heidän kerryttämänsä osaaminen kirjataan opintosuoritukseksi.

Toinen polku koskettaa kaikkia opiskelijakunnan ja opiskelijayhdistysten luottamustoimijoita, joille tarjotaan mahdollisuus osallistua edellä mainitulle opintojaksolle osaamisen kartuttamiseksi. Lisäksi kaikille opiskelijoille tarjotaan opintojaksoa yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta.

Erilaisia opiskelijakunnan järjestämiä koulutuksia (mm. tutorkoulutukset ja evakoita) kehitetään hyödyntämällä olemassa olevia verkostoja, kuten ammattiliittoja, korkeakoulua ja sen partnereita. Tähtäimenä kehitystyölle on jatkuvasti oppiva organisaatio ja luottamustoimijat, joilla on omaa rajattua toiminta-alueitaan laajempi tietotaito ja osaaminen opiskelijakunnasta ja yhteiskunnasta yleisesti.

Oppimisen ohella opiskelijakunta keskittää energiansa yhteisöllisyyden kasvattamiseen ja yhteisön laajentamiseen. Toimiston yhteisöllisyyttä parannetaan tiivistämällä toimiston työskentelytapoja: johtamisjärjestelmä selkeytetään, viestintätapoja tehostetaan ja työskentelytavat uudistetaan laatujärjestelmän ja prosessiorganisaation avulla.

Myös opiskelijakunnan toimijoiden hyvinvointiin kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota. Työn kuormittavuutta seurataan ja laatu järjestelmällä varmistetaan, että yksikään prosessi ei ole yhdestä henkilöstä riippuvainen. Toimiston yhteisöllisyyttä lisätään muun muassa tyky-päivillä ja evakoilla.

Strateginen aihe: Organisaation kehittäminen

Vapaaehtoistoimintaan perustuvan organisaation toiminnan kehittäminen vaatii pitkäjänteisyyttä, selkeyttä ja päätöksentekokykyä ja vie useita vuosia aikaa. Organisaation kehittäminen lähtee roolien määrittelystä ja vastuiden jakamisesta.

Strateginen kysymys: Miten järjestetään toimiva edunvalvontapainotteinen organisaatio, joka kykenee myös tuottamaan tehokkaasti palveluita?

Strategiset valinnat

Vastatakseen uuden organisaatiomallin haasteisiin, opiskelijakunta tarvitsee vahvan edustajiston ja hallituksen. Tähän päästään määrittelemällä toimikausien alussa keskinäisen kanssakäymisen keinot ja viestintätavat sekä asiat, jotka kuuluvat hallituksen ja toisaalta edustajiston toimivaltaan. Lisäksi opiskelijakunnan johto (EPJ, EVPJ, HPJ ja HVPJ sekä pääsihteeri) sopii toimikausien alussa vastuunjaosta ja johtamiskäytänteistä.

Opiskelijakunnan hallituksen tehtäväksi määritellään selkeästi poliittinen ohjaus ja päätöksenteko. Henkilöstön jäsenet vastaavat tukitoiminnoista ja päätöksenteon valmistelusta. Pääsihteerin toimenkuva muutetaan toiminnanjohtajaksi. Toiminnanjohtajan tehtäväkuvaan sisällytetään aiempaa laajemmat velvollisuudet mentoroinnin, koulutusten ja arkijohtamisen toteuttamisesta. Työntekijöille sisällytetään lisäksi työnkuvaan luottamustoimijoiden mentorointi.

Organisaation kehittäminen vaatii myös aiempaa suuremman hallituksen. Hallituksen kokoa kasvatetaan seitsemästä hengestä kahdeksaan ja sektorikohtaisesta työskentelystä luovutaan. Tilalle muodostetaan prosessiorganisaation ja laadunvarmistusjärjestelmän puitteiden mukaisesti tiimejä, joiden jäsenet vastaavat tehtäväkohtaisista vastuualleista.

Strateginen aihe: Digitalisaation eteneminen

Digitalisaation esiinmarssi, esineiden internet (Internet of Things / IoT) ja niiden tuomat muutokset toimistotyöskentelyyn, palveluihin ja edunvalvontaan ovat merkittäviä. Opiskelijakunnan on kyettävä pysymään digitalisaation aallonharjalla ja ottamaan aktiivisesti käyttöön niin uusia viestintäkanavia kuin työkaluja, joiden avulla toimintaa voidaan viedä eteenpäin.

Strategiset kysymykset: Miten edunvalvontaa ja palveluita digitalisoidaan? Miten varmistetaan, että viestintä tavoittavat opiskelijat?

Strategiset valinnat

Edunvalvonnan ja palveluiden digitalisaatio lähtee opiskelijoiden tarpeista. Digitalisaation myötä opiskelijakortti muuttuu sähköiseksi ja perinteinen korttien välittämiseen perustuva asiakaspalvelu

vähenee. Tilalle kehitetään asiakasneuvontaan painottuva järjestelmä, jossa opiskelijat saavat opiskelijakunnalta tarvitsemansa tiedon joko fyysisesti jäsenpalvelupisteillä tai sähköisesti esimerkiksi verkkosivujen keskustelutoiminnon kautta.

Edunvalvonnan digitalisaatio liittyy erityisesti tapaan työskennellä ja hyödyntää tietoa. Opiskelijakunnan on määriteltävä, mistä tietolähteistä dataa kerätään ja mihin asetetaan fokus, sillä tiedon määrä kasvaa jatkuvasti. Toisaalta sisäisesti on määriteltävä, kenen tehtävänä on seurata eri tiedotusvälineitä ja organisaatioita, jotka tietoa tuottavat. Myös toimistotyöskentely kokee muutoksia ja fyysiseen työpisteeseen sidottu työskentely vähenee. Opiskelijakunta hyödyntää jatkossa enemmän verkkopalaveriä soveltuvia työkaluja fyysisten kokousten rinnalla.

Palvelujen digitalisaatio vaikuttaa sekä tapaan tuottaa palveluja että kanaviin, joiden kautta opiskelijat palveluja ostavat ja kuluttavat. Opiskelijakunnan kaikki palvelut ovat löytyvät tulevaisuudesta opiskelijakunnan verkkokaupasta tai kolmansien osapuolten sähköisistä palvelukanavista. Lisäksi palveluista tiedotetaan aiempaa tehokkaammin esimerkiksi mobiiliapplikaatioiden kautta opiskelijakunnalle laadittavaan viestintäsuunnitelmaan perustuen.

Strateginen aihe: Palveluiden tehostaminen

Strategiset valinnat voivat joskus vaatia myös luopumista tai muutosta nykyisistä toimintatavoista. Mikäli edunvalvontaa kehitetään ja sen painotusta perustoiminnassa kasvatetaan, on palveluiden roolia ja toteutustapaa arvioitava uudelleen.

Strategiset kysymykset: Miten palvelutuotannon määrää ja laatua lisätään ilman tuotantoresurssien lisäämistä?

Strategiset valinnat

Opiskelijakulttuurin ytimessä toimiminen edellyttää opiskelijakunnalta jatkuvaa palvelujen uudelleenarviointia ja kehitystyötä, joka pohjautuu asiakkaiden odotuksiin ja kokemuksiin. Lisäksi tulee pohtia, mitkä palvelut kannattaa toteuttaa itse ja mitkä ulkoistaa.

Opiskelijakunnan tarjoamat liikuntapalvelut ulkoistetaan käynnissä olevan liikuntapalveluiden kehittämishankkeen lopputuloksena kolmannelle osapuolelle, jonka omistavat HELGA, METKA ja Laureamko. Vastaavasti opiskelijakunnan jäsenetujen hankinta ja ylläpito ulkoistetaan opiskelijakortteja toimittavalle Frank.fi -palvelulle. Muiden opiskelijakunnan omistamien tai tuottamien palvelujen toteutustapa päätetään strategiakauden aikana.

Rajallisista tuotantoresursseista johtuen ja yhteisöllisyyttä silmällä pitäen opiskelijakunta hyödyntää jatkossa opiskelijoita laajemmin palvelutuotannossa. Projekti-, kurssi- ja opinnäytteinä tuotettavat palvelut ja mahdolliset harjoittelu- ja siviilipalveluspaikat laajentavat palvelutuotannon määrää ja nostavat laatua työn jakautuessa tasaisemmin toimijoiden välillä. Lisäksi opiskelijoille tarjoutuu mahdollisuus kehittää osaamistaan ja ansaita opintopisteitä toimimalla osana korkeakoulu yhteisöä.

LOPPUSANAT

Opiskelijakunnan nykytila ja tulevaisuudessa näkyvät mahdollisuudet suorastaan huutavat muutosta. Tähän strategiaan ja sen liitteenä olevaan dokumenttiin on kirjattu sarja unelmia ja toimenpiteitä, joista yksikään ei ole vaatimaton tai mitätön, mutta joista kaikki tarjoavat muutosta haluttuun suuntaan.

Strategian on heijastuttava kaikkeen opiskelijakunnan toimintaan ja erityisen tarkasti se on huomioitava tulevia toimintasuunnitelmia rakennettaessa. Strategia on myös otettava osaksi kaikkea luottamustoimijoille tarjottavaa peruskoulutusta, jotta ydinviesti iskostuu kaikkien mieleen kirokkaasti.

Strategian uudistaminen on aloitettava viimeistään vuonna 2018. Siihen on syytä varata runsaasti aikaa ja se tehdään toivottavasti tiiviissä yhteistyössä korkeakoulun ja lukuisten sidosryhmien sekä koko haagahelialaisen opiskelijayhteisön kanssa.